

BOEKBESPREKINGEN

Bartholomaei Eustachii. *Libellus de Dentibus*. Herausgegeben in die deutsche Sprache von Prof. Dr. F. Driak. Med. Verlag Urban & Schwarzenberg, Wien-Innsbrück. 212 blz. Prijs geb. in leer: 30 DM.

21 December 1562 schreef Eustachius een brief aan Kardinaal Amulius, waarbij hij zijn boekje opdroeg aan deze machtige Kerkvorst, in het vertrouwen dat deze hem door zijn autoriteit zou beschermen tegen aanvallen zijner tegenstanders (waaronder bijv. Vesalius), wier aanvalswijze in die tijd niet altijd even zachtzinnig was en doet denken aan hetgeen momenteel achter het „ijzeren gordijn” te doen gebruikelijk schijnt.

Prof. Driak heeft dit sindsdien beroemd geworden „boek over de tanden” in het Duitsch voortreffelijk vertaald en Urban & Schwarzenberg hebben het op buitengewoon smakelijke wijze uitgegeven.

Eerst komt de oorspronkelijke latijnse uitgave, zoals deze in 1563 in Venetië het licht heeft gezien met de „Annotationes”; dan volgt de Duitse vertaling en ten slotte nog een naschrift van Driak over Eustachius en zijn verdiensten voor de tandheelkunde.

Dit werkje doorlezende realiseert men zich opnieuw de scherpzinnigheid van de bescheiden 16e eeuwse anatoom, die zijn bevindingen en opvattingen bijna verontschuldigd publiceert, maar die intussen door zijn nauwkeurigheid en opmerkingsgave de anatomie in nieuwe banen heeft geleid en tevens een der eersten, zo niet de eerste is, die de noodzaak inzag ook de vergelijkende en de pathologische anatomie daarbij te betrekken.

Ook de anomalieën in de stand der kaken en tanden zijn niet aan zijn aandacht ontsnapt en de 20e eeuwse lezer wordt het weer eens duidelijk, dat de bescheidenheid, die deze geleerde uit de 16e eeuw sierde, ook de tijdgenoot niet zou misstaan!

Dit is een kostelijk boekje.

Nord

HERBERT HARNISCH. *Die Durchbruchstörungen der Weisheitszähne Klinik und Therapie*. Zweite, erweiterte Auflage mit 104 Abbildungen im Text, Gustav Fischer, Jena, 1951. Prijs 5 D.M.

Niet het minst als gevolg van haar zéér wisselend aspect heeft de dentitio difficilis bij voortdurende aandacht gevraagd van de practicus. Nu is verdieping van ons inzicht in hare aetiologie ten ene, verfijning onzer diagnostische hulpmiddelen ten andere ons therapeutisch ingrijpen in belangrijke mate ten goede gekomen.

Een publicatie als die van Harnisch, wiens monographie zowel de ontogenese en pathologische anatomie als de clinic en therapie bestrijkt, verdient derhalve ongetwijfeld onze belangstelling.

Want ontegenzeggelijk is de schrijver – mede dank zij het enorme materiaal, hetwelk hem ten dienste stond en dat trouwens de materiële basis van dit boek legde – erin geslaagd, ons op klare wijze de huidige stand van zaken uiteen te zetten. Bovendien vormt een groot aantal didactisch uitnemend gekozen afbeeldingen een fraaie illustratie van het geschreven woord.

Teleurstellend is het, dat ook in dit boek weer nagenoeg uitsluitend schrijvers uit het Duitse taalgebied vermeld worden; om ons tot slechts één voorbeeld te bepalen: was hier nu werkelijk geen plaats voor een coryphée als Thoma? Wij

weten: óók in de Franse en Angelsaksische literatuur is het sinds jaar en dag niet anders – maar wat kan er aldus van de altijd opnieuw bepleite internationaliteit der wetenschap terecht komen?

In een volgende uitgave verdient een overzichtelijker textindeling aanbeveling. Systematiek kan nu eenmaal in een boek, dat óók voor studenten bestemd is, moeilijk gemist worden.

Th. E. de Jonge

Zahn-, Mund- und Kieferheilkunde. Handbuch für die Zahnärztliche Praxis
(5 Bände und Registerband)

In het a.s. najaar zal door Verlag Urban & Schwarzenburg, München/Berlin begonnen worden met de uitgave van een standaardwerk in 5 delen dat is samengesteld onder leiding van Prof. Karl Häupl, Prof. Wilhelm Meyer en Prof. Karl Schuchardt en waaraan talloze bekende auteurs uit Duitsland, maar ook uit verschillende andere landen, waarbij ook Nederland (Dr. Th. E. de Jonge) zal worden meegewerkt. Wij vestigen gaarne de aandacht op deze uitgave, waarop men reeds thans kan inschrijven, vóór 1 October 1953, wanneer de eerste band zal verschijnen met 10% reductie. De inschrijvingsprijs zal ± D.M. 585 bedragen. T.z.t. zullen wij een bespreking van dit – naar het zich laat aanzien – belangrijke, fraai uitgevoerde en uitmuntend geïllustreerde werk publiceren.

R e d.

Prof. Dr. SIRO TAVIANI. *I Denti Dell' Homo* (met 291 afbeeldingen en 37 tabellen).
Milaan 1953.

De schrijver, die zich reeds lange jaren achtereen met de morfologische gebitsproblemen bezig houdt, bundelt in dit boek de talrijke publicaties samen, welke van zijn hand verschenen zijn.

Uiteraard dragen zijn beschouwingen onder velerlei opzicht een subjectief karakter — hetgeen intussen de wetenschappelijke betekenis van zijn werk geenszins vermag te verminderen.

Van de niet-Italiaanse literatuur blijkt de auteur zeer goed op de hoogte te zijn. De Bolkse school heeft blijkbaar wel zijn bijzondere belangstelling: de talrijke afbeeldingen, ontleend aan het werk van Bolk zelf en van referent be-wijzen dit al even duidelijk als de aan V i s s e r ' s proefschrift ontleende statistische gegevens.

Natuurlijk vallen er óók tekortkomingen te vermelden. Zo hadden wij b.v. gaarne de belangwekkende studiën van F u j i t a over de vestibulaire uitbochtin-gen van de wortels der fronttanden in de melkdentitie vermeld gezien. En node missen wij een aantal schrijvers uit de Amerikaanse literatuur (D a h l - b e r g, K r a u s, G r e g o r y). Ook de Poolse onderzoekster W a n d a S t e s l i c k a mag o.i. in een volgende uitgave niet ontbreken.

Maar deze nòch andere tekortkomingen vermogen afbreuk te doen aan de waarde van 's schrijvers werk. Wij kunnen slechts hopen, dat T a v i a n i de gelegenheid moge vinden, dit boek óók in het Duits of Engels te doen verschijnen, zodat men zich buiten zijn taalgebied eveneens van zijn opvattingen op de hoogte kan stellen.

Th. E. de Jonge